

Specialist bij
ongewenste zwangerschap
en afstammingsvragen

Voornemens afstand ter adoptie in Nederland in 2016

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
Aantal voornemens tot afstand in 2016 en de gemaakte keuzes.....	4
Leeftijd.....	5
Ethnische achtergrond en geloofsovertuiging	6
Stadium zwangerschap bij ontdekking en aanmelding.....	8
Betrokkenheid van de biologische vader	9
Onder de 18 jaar.....	10
Geheimhouding.....	11

Inleiding

Als een vrouw ongewenst zwanger is en niet zelf voor haar kind denkt te kunnen zorgen, kan ze overwegen om afstand te doen ter adoptie. Dit noemen we een 'voornemen tot afstand'. Pas na een bedenktijd van drie maanden vanaf de bevalling neemt de moeder - en indien betrokken de vader - haar besluit. De baby wordt in die periode in een tijdelijk pleeggezin geplaatst.

Dit stuk biedt u inzicht in een aantal kenmerken van de vrouwen¹ die in 2016 hebben overwogen of besloten hun kind af te staan ter adoptie. De gegevens zijn verzameld bij de instanties die de moeder volgens het protocol in deze situatie begeleiden²: Stichting Fiom, de grootstedelijke Fiom-bureaus (Amsterdam en Utrecht) en Siriz. Dit jaar is voor het eerst ook informatie opgehaald bij de Raad voor de Kinderbescherming, omdat die betrokken is bij elke situatie waarin een baby geboren wordt en in het gezag voorzien moet worden. Dankzij deze aanvulling hebben we nu ook zicht op de situaties waarbij de moeder die afstand overwoog niet door Fiom of Siriz begeleid is. Zo zijn in principe dus **alle** voornemens tot afstand uit 2016 in kaart gebracht.

Als de moeder drie maanden na de bevalling besluit tot afstand ter adoptie gaat de baby naar aspirant-adoptieouders. Deze ouders kunnen als ze een jaar voor het kind gezorgd hebben de adoptie aanvragen. Pas als de adoptie is uitgesproken is de afstand ter adoptie wettig. Tot die tijd kan de moeder er nog op terugkomen. Als ze dat doet zal de Raad voor de Kinderbescherming de situatie onderzoeken en een advies schrijven aan de Rechtbank over wat te doen. De rechter beslist, waarbij het belang van het kind centraal staat. De gegevens zoals in dit stuk gepresenteerd zijn verzameld in de periode maart tot mei van 2017. Ze gaan over de moeders die zich in 2016 hebben gemeld met een voornemen tot afstand. Sommige van de afgestane kinderen zullen pas eind 2017 of zelfs in 2018 geadopteerd worden, dus tot die tijd is de afstand ter adoptie nog niet definitief. De hier gepresenteerde gegevens moeten in dat licht gezien worden.

Ik wil op deze plek de collega's van Fiom Amsterdam, Fiom Utrecht, Siriz en de Raad voor de Kinderbescherming bedanken voor hun medewerking aan het verzamelen van de gegevens.

In dit stuk is maar een deel van de grote hoeveelheid verzamelde informatie verwerkt. Mocht je naar aanleiding hiervan nog vragen hebben, of benieuwd zijn naar andere aspecten, voel je dan vrij om contact met me op te nemen.

Astrid Werdmuller
Sr. Specialist Afstand ter adoptie
awerdmuller@fio.nl
Tel. Fiom: 088-1264900

¹ Voor de leesbaarheid en omdat de biologische vader vaak niet betrokken is bij het besluit tot afstand, spreken we voornamelijk over de moeder of de vrouw.

² Zie de Fiom-brochure 'Een voornemen tot afstand ter adoptie' als download te vinden op www.fio.nl.

Voornemens afstand ter adoptie in Nederland in 2016

Aantal voornemens tot afstand en de gemaakte keuzes

Aantal voornemens afstand ter adoptie in Nederland 2016 (N=60³)

Begeleid door	Aantal
Stichting Fiom	46
Fiom grote steden ⁴	8
Siriz	3
Raad voor de Kinderbescherming ⁵	3
Totaal	60

Gemaakte keuzes voornemens tot afstand ter adoptie in Nederland in 2016 (N=60)

De gemaakte keuzes	Afstand ter adoptie	Pleeg-plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind	Anders ⁶	Totaal
Aantal	17	8	28	7	60

³ De vrouwen die zich gemeld hebben maar na één gesprek al op grond van de informatie besloten geen afstand ter adoptie te doen zijn niet meegenomen als zijnde 'een voornemen tot afstand ter adoptie'.

⁴ Dit betreft Fiom Amsterdam en Fiom Utrecht. Stichting Fiom is de landelijke Fiom-organisatie.

⁵ Dit zijn de zaken waarbij geen medewerker van Fiom of Siriz betrokken was. Deze drie moeders zijn door de Beschermede Wieg opgevangen, de Raad voor de Kinderbescherming is ingeschakeld voor het kind.

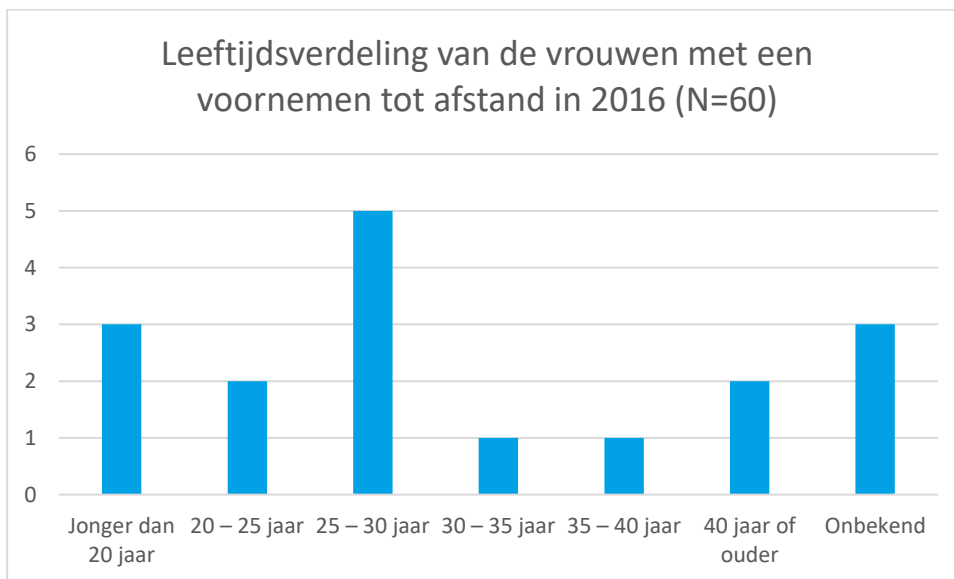
⁶ Waarvan twee vrouwen nog in besluitvormingsfase zijn, van vier vrouwen de baby is overleden rond de bevalling en één vrouw naar Frankrijk is vertrokken om anoniem te bevallen (afloop onbekend).

Leeftijd

Leeftijd van de vrouwen met een voornemen tot afstand (N=60)

Leeftijdsgroep	Aantal
Jonger dan 20 jaar	18 ⁷
20 – 25 jaar	11
25 – 30 jaar	12
30 – 35 jaar	7
35 – 40 jaar	7
40 jaar of ouder	2
Onbekend	3
Totaal	60

De gemiddelde leeftijd van de 57 vrouwen van wie de leeftijd bekend is: 25,7 jaar.
De helft van de vrouwen is jonger dan 25 jaar, de helft is 25 jaar of ouder.

⁷ Waarvan acht onder de 18 jaar.

Leeftijd van de vrouwen die hun kind hebben afgestaan (N=17)

Leeftijdsgroep	Aantal
Jonger dan 20 jaar	3 ⁸
20 – 25 jaar	2
25 – 30 jaar	5
30 – 35 jaar	1
35 – 40 jaar	1
40 jaar of ouder	2
Onbekend	3
Totaal	17

Gemiddelde leeftijd van de 14 vrouwen van wie de leeftijd bekend is: 27,9 jaar. De jongste is 18 jaar, de oudste 42 jaar.

Etnische achtergrond en geloofsovertuiging

Etnische achtergrond van de vrouwen met voornemen tot afstand (N=60)

Land	Aantal
Nederlands	39
Oost-Europees	7
Marokkaans	6
Turks	3
Afrikaans	1
Surin./hindoest.	2
Japans	1
Onbekend	1
Totaal	60

⁸ Een van 18 en twee van 19 jaar

Etnische achtergrond van de vrouwen die kozen voor afstand ter adoptie (N=17)

Land	Aantal
Nederlands	10
Oost-Europees	2
Marokkaans	2
Turks	1
Surinan./hindoest	1
Onbekend	1
Totaal	17

Geloofsovertuiging van de vrouwen met voornemen afstand (N=60)

Geloofsrichting	Aantal
Moslim	9
Christelijk	1
Hindoe	2
Onbekend of geloof speelde geen rol ⁹	48

Geloofsovertuiging van de vrouwen die kozen voor afstand ter adoptie (N=17)

Geloofsrichting	Aantal
Moslim	3
Hindoe	1
Onbekend of geloof speelde geen rol	13

⁹ Vaak staat geen geloof vermeld en wordt geloof ook niet aangevoerd bij de redenen om afstand te overwegen. Dan speelde het geloof voor zover bekend geen rol in de besluitvorming.

Stadium zwangerschap bij ontdekking en bij aanmelding

Stadium zwangerschap toen de moeder het ontdekte

Ontdekking zwangerschap bij:	Stichting Fiom	Fiom grote steden	Siriz	Raad voor de Kinderbescherming	Totaal
< 20 weken	7	1			8
20 – 25 weken	10		2		12
25 – 30 weken	7	2	1		10
30 – 35 weken	12	3			15
35 – 40 weken	1	1			2
Vlak voor de bevalling	2				2
(al) bevallen(de)	3				3
Onbekend	4	1		3	8
Totaal	46	8	3	3	60

Stadium zwangerschap bij aanmelding hulpverlenende instantie

Aanmelding bij zwangerschap van:	Stichting Fiom	Fiom grote steden	Siriz	Raad voor de Kinderbescherming	Totaal
< 20 weken	0	1			1
20 – 25 weken	6	0			6
25 – 30 weken	12	2	1		15
30 – 35 weken	16	1	2		19
35 – 40 weken	3	4			7
Vlak voor de bevalling	3				3
(al) bevallen(de)	6			3	9
Totaal	46	8	3	3	60

Betrokkenheid van de biologische vader

De betrokkenheid van de biologische vader bij de voornemens afstand (N=60)

De biologische vader is:	Ja	Nee	Onbekend	Totaal
Op de hoogte	30	28	2	60
Betrokken bij de besluitvorming	17	42	1	60

De betrokkenheid van de biologische vader van de kinderen die zijn afgestaan ter adoptie (N=17)

De biologische vader is:	Ja	Nee	Onbekend	Totaal
Op de hoogte	2	13	2	17
Betrokken bij de besluitvorming	2	14	1	17

Onder de 18 jaar¹⁰

Gemaakte keuzes van de moeders onder de 18 jaar (N=8¹¹)

De gemaakte keuzes	Pleeg- plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind
Aantal	1¹²	7

De biologische vaders van de kinderen van de moeders onder de 18 (N=8)

Leeftijd	Aantal
Onder de 18 jaar	4
18 jaar of ouder	4
Totaal	8

De biologische vader is:	Ja	Nee	Totaal
Op de hoogte	6	2	8
Betrokken bij de besluitvorming	4 ¹³	4	8

¹⁰ Als de moeder onder de 18 jaar is ze te jong om te kiezen voor afstand ter adoptie. Als ze niet zelf voor haar kind kan zorgen gaat het in principe naar een pleeggezin met mogelijkheden tot contact. Zie ook noot 12.

¹¹ Zes moeders van 17, één van 16 en één van 14.

¹² De moeder van 14 jaar wilde afstand ter adoptie, maar was te jong om dat te beslissen. De baby is geplaatst in een pleeggezin dat bereid is te adopteren. Als de moeder 18 is mag ze het alsnog aangeven als ze wil dat haar kind geadopteerd wordt. Tot die tijd heeft ze de ruimte om van gedachten te veranderen en toch betrokken bij haar kind te raken.

¹³ Deze vier jonge vaders zijn alle vier ook betrokken bij de verzorging van hun kind.

Geheimhouding

Bij 19 voornemens tot afstand ter adoptie speelde geheimhouding. De reden tot geheimhouding verschilde per situatie. Soms dreigde gevaar en mocht absoluut niet bekend worden dat de vrouw een kind had gekregen. Dit had te maken met de kans op verstoting of eerwraak, of met de kans op geweld vanuit de verwekker. Soms was het de schaamte die een vrouw ervan weerhield het bekend te maken en een enkele keer speelde de angst om onder druk gezet te worden door de omgeving als die op de hoogte zou zijn.

Gemaakte keuzes bij voornemens tot afstand met geheimhouding (N=19)

De gemaakte keuzes >	Afstand ter adoptie	Pleeg-plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind	Baby overleden rond bevalling	Anders	Totaal
Achtergrond:						
Marokkaans	2 ¹⁴	2	1	1		6
Turks	1	1				2
Hindoestaans	1		1			2
Nederlands	3		2	1		6
Japans					1 ¹⁵	1
Onbekend	2 ¹⁶					2
Totaal	9	3	4	2	1	19

¹⁴ Waarvan één moeder anoniem is bevallen in een ziekenhuis, dus zonder haar gegevens achter te laten.

¹⁵ Deze vrouw is naar Frankrijk vertrokken om daar anoniem te bevallen. Zij heeft het contact met de instanties in Nederland verbroken dus is onbekend hoe het verder gegaan is.

¹⁶ Het contact met deze twee vrouwen liep via de Beschermd Wieg, er is weinig over ze bekend. De persoonsgegevens van deze vrouwen liggen in een envelop bij een notaris en zijn later door het kind op te vragen.

Bij de vrouwen die zelf voor hun kind gingen zorgen werd de geheimhouding opgeheven. Bij twee van deze vrouwen leek het in de eerste periode na aanmelding gevaarlijk als de familie op de hoogte zou raken, maar bleek het in een later stadium voor de vrouw toch mogelijk hen er bij te betrekken.

Soort geheimhouding

Geheimhouding	Geheimhouding die geheim bleef	Geheimhouding die na verloop van tijd is opgeheven	Totaal
Aantal	14	5 ¹⁷	19

¹⁷ Vier van deze vrouwen zijn zelf voor hun kind gaan zorgen. Eén vrouw koos voor afstand ter adoptie, maar heeft het bij nader inzien toch aan meer mensen verteld en dus niet geheim gehouden.